

Γιάννης Σκαρίμπας Άπαντες σίχοι 1936-1970

Διονύσης Τσακνής «Εαυτούληδες»

Σειρά: Άπαντα Γιάννη Σκαρίμπα

ISBN: 978-960-211-967-9

Σχέδιο: Αλέκος Φασιανός

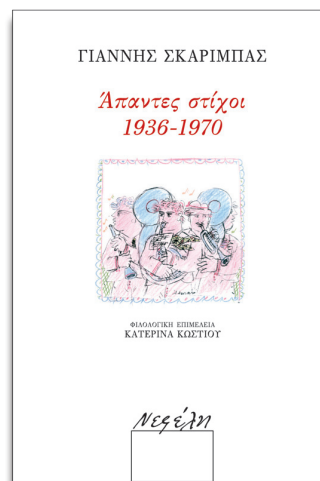
Φιλολογική επιμέλεια: Κατερίνα Κωστίου

Κυκλοφορία: 14 Οκτωβρίου 2010

Βιβλίο: 248 σελ.

CD: 12 τραγούδια από τη συλλογή *Εαυτούληδες*

Τιμή: € 25,00

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΣΚΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΗ ΤΣΑΚΝΗ, «*Εαυτούληδες*», με δώδεκα τραγούδια από την ομώνυμη συλλογή του Γιάννη Σκαρίμπα, διατίθεται αποκλειστικά με το βιβλίο *Άπαντες σίχοι 1936-1970* που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Νεφέλη.

Α ΠΡΟΣΔΟΚΗΤΗ, ανατρεπτική και εντελώς προσωπική, η ποίηση του Γιάννη Σκαρίμπα συνιστά *terra incognita*, παρά τις κατά καιρούς εύστοχες παρατηρήσεις της κριτικής. Συμπλέοντας με το πεζογραφικό του έργο, αλλά μένοντας πάντα στη σκιά του, το ποιητικό έργο του αιρετικού Χαλκιδαίου ελάχιστα προσείλκυσε το ενδιαφέρον των μελετητών, και έτσι χώρεσε εύκολα σε γενιεύσεις, που εύλογα το κατατάσσουν στον «καθυστερημένο Μεσοπόλεμο», στις «χαμηλές φωνές» των συνοδοιπόρων του Καρυωτάκη ή στη Γενιά του '20, δίχως, ωστόσο, να αποτιμούν επαρκώς εκείνα τα χαρακτηριστικά στα οποία οφείλει την ιδιοπροσωπία του και με τα οποία ακυρώνει κάθε ταξινομική απόπειρα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η ποίηση του Σκαρίμπα περιμένει τον συστηματικό μελετητή της. Ίσως τότε αποδειχθεί ότι η ειρωνική του γλώσσα, το κατακερματισμένο ύφος του και η πρωτοφανής θεματική του συνιστούν στοιχεία μιας νεωτερικής ποιητικής, η οποία αποτυπώνει την ταυτότητα του μεσοπολεμικού ανθρώπου.

Χωρίς να αντικαθιστά την προγραμματισμένη από καιρό φιλολογική έκδοση όλου του ποιητικού έργου του Σκαρίμπα, η έκδοση των *Απάντων σίχων 1936-1970*, που συντροφεύει το CD του φίλτατου Διονύση, περιλαμβάνει τα ογδόντα πέντε ποιήματα που δημοσίευσε ο ποιητής στις τρεις ποιητικές συλλογές του *Ουλαλούμ* (1936), *Εαυτούληδες* (1950), *Βοιδάγγελοι* (1968) –και στη δεύτερη έκδοσή τους (1975, 1976 και 1976, αντίστοιχα)–, οι οποίες συναποτελέσαν τη συγκεντρωτική έκδοση του 1970. Στόχος μας είναι να δοθεί στο κοινό μια «νοικοκυρεμένη» έκδοση του ποιητικού έργου που ο συγγραφέας του θέλησε να μας κοινωνήσει. Δίχως να «βαραίνει» τον αναγνώστη που έρχεται για πρώτη φορά σε επαφή με το έργο του Σκαρίμπα, αλλά και θέλοντας να καλύψει τις ανάγκες του μνημένου αναγνώστη, η φιλολογική, χρηστική έκδοση των *Απάντων σίχων* παρέχει πραγματολογικά και ερμηνευτικά σχόλια, ένα κατατοπιστικό σημείωμα για το ποιητικό έργο του Σκαρίμπα, πληροφορίες για την πρώτη δημοσίευση των ποιημάτων, γλωσσάριο και τα απαραίτητα ευρετήρια.

Η συνοδοιπορία της έκδοσης με το CD εκπληρώνει ίσως την ευχή του δαιμόνιου Χαλκιδαίου να κατορθώσει «έν' αφηλό τραγούδι για σιρόκους», και, με τις «πένες του πενιές σ' ένα σαντούρι», από *δεσμώτης* της γραφής να μεταμορφωθεί σε ρυθμό, έξω από τα δεσμά της γλώσσας.

Κατερίνα Κωστίου

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΕΑ της μελοποίησης ποιημάτων του Γιάννη Σκαρίμπα «τσακώνομαι» με τον εαυτό μου πολλά χρόνια. Πριν από τρία χρόνια όμως, δεσμευτήκα δημόσια.

Οι συμπτώσεις παίζουν πάντα το ρόλο τους. Ο Περικλής Δουβίτσας των εκδόσεων Νεφέλη, αποφάσισε την ίδια περίοδο την έκδοση των απάντων του συγγραφέα-ποιητή. Πολύτιμη συνεργάτης στο εγχείρημά του ο «Βοϊδάγγελος Πρώτος», η υπέροχη πλέον φίλη Κατερίνα Κωστίου, που γνωρίζει τον Σκαρίμπα περισσότερο και από τον... ίδιο.

Χρειάστηκε καιρός ώσπου να πιάσω το μολύβι και να καθίσω στο στούντιο με το πιάνο και τα μηχανήματά μου. Ο καθγός εντός μου, μεταφέρθηκε σε άλλο επίπεδο. Έπρεπε να «ξεκλειδώσω» τον περιεργο δάσκαλό μου και να ανακαλύψω μέσα στην έτσι κι αλλιώς άριστη μετρική του τον τρόπο που δεν θα πρόδιδε τα υπερρεαλιστικά του νοήματα. Κάθε βράδυ, άκουγε τις φωνές μας η γειτονιά. Όσπου κάποια στιγμή τον απείλησα πως θα πετάξω τις συλλογές και τα βιβλία του στον Καιάδα. Κάτι που έκανε και ο ίδιος με τους συγγραφείς με τους οποίους δεν συμφωνούσε και τόσο. Μαλάκωσε και μου έδωσε επιτέλους την άδεια (στον ύπνο μου φυσικά, όπου με επισκεπτόταν συχνά τον τελευταίο καιρό).

Από κει και πέρα τα πράγματα ήταν εύκολα. Έντεκα ποιήματα μελοποιήθηκαν σε έντεκα μέρες. Το δωδέκατο («Ουλαλούμ...») το είχα μελοποιήσει τρία χρόνια νωρίτερα για τις ανάγκες του δίσκου μου *Τι γυρεύεις στον ύπνο μου, πατέρα*. Με έτοιμες τις πρώτες βασικές ηχογραφήσεις, έχοντας ήδη περιγράψει τον ενορχηστρωτικό καμβά, ανέλαβε ο σπουδαίος ενορχηστρωτής και σολίστας Δημήτρης Μπαρμπαγάλας και η υπέροχη παλιοπαρέα που με συντροφεύει τα τελευταία χρόνια – και τους οποίους ταλαιπωρώ αλύπητα.

Ο Γιώργος Μεράντζας, φίλος και πάντα πρόθυμος στα δύσκολα και τα ωραία, έδωσε ξανά το παρών με τον δικό του ξεχωριστό τρόπο.

Στο κατόπι, οι θείες φωνές των κοριτσιών (Ελένη, Κωνσταντίνα και Ελένη) με τα οποία συνεργάζομαι στο θέατρο, η μικρή μας Κασσιανή και τα τρία υπέροχα αδέρφια Ψυχράμη (Ειρήνη, Γιώργος και Αποστόλης, υπό την διεύθυνση του τελευταίου).

Δεν αργήσαμε να τελειώσουμε, και νά 'μαστε τώρα με το υπέροχο αυτό εξώφυλλο που δημιούργησε ειδικά ο Αλέκος Φασιανός (τον οποίο δεν βρίσκω λόγια να ευχαριστήσω), τα πρωτότυπα χειρόγραφα που μας παραχώρησε ο κατά κάποιον τρόπο συγγενής μου Μάνος Ελευθερίου, με τα ογδόντα πέντε ποιήματα του Σκαρίμπα και τα δώδεκα μελοποιημένα από πονήματά του, από τη συλλογή *Εαυτούληδες*.

Καλή ανάγνωση και καλή ακρόαση
Διονύσης Τσακνής

Ο ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΚΑΡΙΜΠΑΣ γεννήθηκε στην Αγία Ευθυμία Παρνασσίδος, στις 28 Σεπτεμβρίου 1893, από τον Ευθύμιο Σκαρίμπα, απόγονο αγωνιστών της Επανάστασης του 1821, και την αρχοντοπούλα Ανδρομάχη Σκαρτσίλα από το Αίγιο. Ξεκίνησε τις εγκύκλιες σπουδές του στο Αίγιο και τις τελείωσε στην Πάτρα. Υπηρέτησε ανθυπασπιστής στο 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων. Από το 1915 εγκαταστάθηκε στη Χαλκίδα ασκώντας το επάγγελμα του εκτελωνιστή. Στην ελληνική πνευματική σκηνή εμφανίστηκε επισήμως το 1929 από το περιοδικό *Ελληνικά Γράμματα*, όταν πήρε το Α΄ Βραβείο διήγηματος για το διήγημά του «Ο καπετάν Σουρμελής ο Στουράϊτης». Ανεπίσημα όμως είχε ήδη κάνει την εμφάνισή του μια δεκαπενταετία πριν, δημοσιεύοντας ποιήματα και πεζά σε διάφορα περιοδικά της Αθήνας, αλλά και στις εφημερίδες *Εύριπος* και *Εύβοια* με το ψευδώνυμο Κάλλις Εσπερινός. Με το έργο του, που υπήρξε εκτενές και ποικίλο, τοποθετείται σήμερα στην πρωτοπορία της ελληνικής λογοτεχνίας. Έζησε όλη του τη ζωή στη Χαλκίδα, ταξίδεψε ελάχιστα και έφυγε οριστικά στις 21 Ιανουαρίου του 1984, σε ηλικία 91 χρόνων.